

ژورنال‌یسم پزشکی، آینده و ما

اواخر دهه‌ی ۸۰ تحول نسبتاً بزرگی در ژورنال‌یسم پزشکی روی داد. برای اولین بار مجله PLoS (Public Library of Science) اقدامی انجام داد که سبب دسترسی آزاد خوانندگان به مقالات چاپ شده توسط آن مجله گردید. این اقدام بعدها Open Access Journalism نامیده شد. در سال ۱۹۹۸ David Wiley اصطلاح Open Content به مفهوم توانایی در کپی کردن و تغییر دادن اطلاعات چاپ شده را مطرح کرد. این مجموعه تغییرات باعث دموکراتیزه شدن علوم گردید و نه تنها افراد تحصیل کرده بلکه افراد معمولی نیز توانایی دسترسی به اطلاعات پیچیده علمی را پیدا کردند. مجله PLoS با دریافت هزینه‌های انتشار از نویسندگان، مقالات خود را به طور رایگان در اختیار خوانندگان قرار داد به نحوی که آن‌ها می‌توانستند به سهولت برای خواندن، بارگذاری، نسخه‌برداری، چاپ، جستجو یا پیوند دادن به متن به منابع این مجله بدون وجود موانع مالی یا قانونی دسترسی داشته باشند.

دفتر سردبیری "مجله تحقیقات علوم پزشکی زاهدان" با کسب مجوزهای لازم از این پس به طور کامل "Web Based" می‌باشد و فقط Online Issue خواهد داشت. این آخرین شماره از سری شماره‌های "چاپی" مجله است و از این پس مخاطبین این نشریه برای دریافت مقالات باید به سایت مجله (www.zjrms.ir) مراجعه نمایند. حال که به برکت سیاست‌گذاری‌های کلان کشور، دانشگاه تامین کننده هزینه‌های انتشار مجلات است این مجله بدون دریافت هزینه از نویسندگان این امکان را به طور کاملاً سخاوتمندانه برای خوانندگان خود فراهم خواهد آورد که به مقالات و محتویات این نشریه، بدون محدودیت دسترسی پیدا کنند. لازم به ذکر است با حذف نسخ چاپی مجله هیچ‌گونه تغییری در امتیازات پژوهشی مقالات منتشر شده در این مجله حاصل نمی‌شود و تفاوتی در روش رفرنس‌دهی مقالات به وجود نخواهد آمد و جای هیچ‌گونه نگرانی در این زمینه برای نویسندگان وجود ندارد.

دفتر سردبیری مجله برای ایجاد این تحول اهداف مختلف و متنوعی را دنبال می‌کند؛ اغلب نویسندگان برای چاپ مقالات خود شتاب دارند، اما مجبورند در نوبت‌های طولانی چاپ باقی بمانند. روش جدید سبب می‌شود بلافاصله پس از اتمام ویرایش‌ها، مقاله با ذکر ماه، شماره‌ی نشریه و شماره صفحه بر روی سایت قرار می‌گیرد و از همان لحظه معادل مقاله چاپ شده خواهد بود. بنابراین به سهولت در هر جای دنیا قابل دسترسی است و نیازی به انتظار و نامه‌نگاری‌های متعدد و پرداخت هزینه برای دریافت "چاپ مجدد" آن نیست و در صورت تمایل نویسنده در هر لحظه و به هر مرجع ذیصلاحی قابل ارائه است. در حقیقت در این روش جدید، انتشار مقاله به یک رقابت سالم تبدیل خواهد شد. بنابراین هر نویسنده‌ای که سریعتر، بهتر و صحیح‌تر بنویسد، پیروز خواهد شد و زودتر نتایج مورد انتظار خود از انتشار مقاله را دریافت خواهد کرد و بالطبع نویسندگانی که سرعت عمل کمتری دارند و به راهنمایی‌های ویراستاران مجله بی‌توجه هستند در این میدان شکست می‌خورند. همین قانون در مورد داوری‌ها نیز صادق است داورانی که با سرعت و دقت بیشتری داوری می‌کنند فرصت بیشتری جهت استفاده از مزایای داوری برای مجله خواهند داشت. اما لازمی دستیابی به همه‌ی این موفقیت‌ها ارتباط صمیمانه با کامپیوتر، شبکه‌ی اینترنت، پست الکترونیکی و از همه مهم‌تر سایت مجله است. داوران و نویسندگانی که هنوز با این سیستم‌ها غریبه هستند باید بدانند که هر چقدر هم فرهیخته و دانشمند باشند کسی از دانش آن‌ها مطلع نخواهد شد.

علت دیگر اتخاذ این تصمیم افزایش روزافزون تعداد مقالات ورودی به مجله است که موجب افزایش تعداد مقالات در هر شماره و در نتیجه افزایش هزینه‌های چاپ و مصرف کاغذ می‌گردد و کوچکترین و البته مهم‌ترین تاثیر این تغییر رویه اثرات زیست محیطی آن است. در ادامه به اطلاع می‌رسانیم "مجله تحقیقات علوم پزشکی زاهدان" به دلیل افزایش ورودی مقالات و سرعت بررسی آن‌ها مفتخر است که بسیار

جلوتر از زمان، شماره‌های مختلف خود را بر روی سایت قرار داده است و از مهرماه سال جاری به فضل الهی ماهنامه خواهد شد. با توجه به الزام دانشگاه‌ها برای چاپ مقاله توسط دستیاران رشته‌های مختلف پزشکی و دانشجویان دکترا، برای ما جای بسی خوشوقتی است به اطلاع ایشان برسائیم که رویکرد کلی مجله، برای پذیرش مقالات برخوردار از روش تحقیق صحیح و مناسب است و با اندکی نوآوری شانس بالایی برای چاپ مقاله خود در این مجله خواهند داشت و دفتر سردبیری از همکاری با ایشان بسیار خوشحال خواهد شد به شرطی که به قوانین و مقررات مجله پایبند بوده و همکاری فعالانه داشته باشند. امیدواریم در ادامه این راه پر نشیب و فراز نیز مانند همیشه یاریگر ما باشید.

صالحه صنعتی‌نیا- مریم دهمرده

Archive of SID